

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Nr. 4141 Pres.

IOAN

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericeii ortodoxe în Transilvania și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Inbuitului cler și popor al arhidieceșei Nostre transilvane; inbuiților și onoraților deputați la sinodul arhidieceșan: dar și milă de la Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Având în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm și prin aceste declarăm de convocat sinodul ordinar anual al arhidieceșei Nostre transilvane, în biserica schimbării la față din cetatea Sibiu, pe **Duminea Tomii, adică pe 21 Aprilie (4 Maiu) a. e.**, la 9 ore antemeridiane, când se vor începe ritualele bisericesci, ear' după aceste va urma deschiderea sinodului în localul designat spre acest scop.

Sibiu, 8/21 Aprilie 1902.

Ioan Metianu m. p.
arhiepiscop.

Evoluțiile unației în secolul XVIII.

II.

Curióse și nespuse de fatale evoluții a provocat unația în sinul poporului român. Nu ajunse, că ne-am desbinat *odată*, ducând ura și toate ale ei păcate în familie, — slăbănogind până la totala paralizie corpul nostru național, ci nefericita-ne sorte voi'ta se ne schimonosim și pe mai departe, se ne unim și se ne desunim *în mai multe rënduri*. Acțiune și reacțiune se perondeză, aruncând în valurile necuratului sërmanul nostru popor. Și cum azi în urma presiunilor țera întrégă părea *unită*, ca mâne acest fantom dispărea, ca mâne unația neveritabilă, căci neisvorita din conștiința și trebuințele poporului, era pusa pe scândură lată.

Din aste fatale evoluții se esplica foarte clar și lămurit necorectitatea datelor statistice ale episcopiei de la Blaj, cari *în formă* par a nu fi falsificate cu intențiune — și totuși *sunt cu desevîrsire false în fond*.

De fapt nu Atanasie cel „mare” (vorba uniților) a făcut unația, ci a făcut-o crâncenul, dar' harnicul Petru Aron. Pentru unația câtă era făcută de „marele întemeiător al sfintei uniri, după mulți secolii primul metropolit român”, cum zice (câte vorbe, atâtea neadevăruri) acel grecoțel unit de la Blaj, care a „criticat” și pe Eminescu, pentru-că geniul acestuia nu se potrivea cu „înveșaturile bisericeii catolice din Blaj”, — noi puteam trăi eventual cât de bine, că nu ne prea dădea capul. *Marele* Atanasie apucase vlădică, punga de gălbiori nu fusese deci prădata d'ageaba, — avea acum și un lanț de aur la grumazi (și altul de fer pe brațe) sfântul unit, încolo ce 'i mai păsa?!... „Să trăim, zicea acest mare om, cum am trăit cu legea noastră românească, neadăugând și nescădând.”*)

*) Papistații, firesce, nu ziceau așa, ei 'i scriseră, ca el se nu umble cu perfidii, că va fi nesmintit aspru pedepsit. (Bariț: Părți alese din ist. rom.)

Și dacă de pe partea unației lui Atanasie puteam trăi, apoi cu atât mai puțin ne dădea capul de unația câtă mai rămăsese *după el*, adică pe timpul când vlădiciei uniți fuseră aleși d'alde pater Franz Szunyog și bemaclul Wenzel Franz... Trecuseră toate ca un pojar sau altă necurătenie, lăsând numai obicinuitele scobituri pe corpul nostru național.

Tot asemenea puteam trăi pe vremea vlădicilor, cari stăteau cu teologul János — și alți János în spate, și cari bucuroși ar fi dat diavolului cu unație cu tot pe acești îngeri ai Satanei, ce 'i băteau zilnic preste față, — vorba apostolului Pavel.*)

Pe scurt: *Unația pe acele timpuri le mălcise cum se cade. Nici chiar în Alba-Iulia, unde ea se plămădise, nu erau uniți...*

Trecuseră însă 50 de ani, de când ortodocșii nu aveau episcop și preoți le muriseră unul după altul. Locul lor numai sporadic și numai cu greu se putea umple prin preoți sfințiți în România, la Carloviț, Bucovina etc. Într'aceea de la Blaj veneau popii cu drăia, câte 6, ba chiar și câte 9 într'o comună. (Rog pe cetitorii cunoscători al referințelor, ca se se silască a 'și opri risul, când constatăm deja aici, că statistica *unită* din 1750 are 4 popi în Poiana, 6 la Poplaca, 6 la Reșinari, 9 în Seliște și în multe alte asemenea comune, cari de când e lumea n'au avut nici câte un creștin *unit*.)

În contra acestor popi, cari inundau satele neunite, numai rare-ori și numai comunele mai puternice și anumite acelea cari încă 'și mai aveau popii lor, făceau rezistență, dar' atunci popii uniți erau introduși cu forța.**)

În cele mai multe locuri însă poporul primia *pasiv* pe acești popi. Ce era să facă sërmanul?! Și veneau popi *românesci*, cari îi făceau slujbele românește, cum era obicinuit. Încolo poporul știa, că cei mari au făcut nește tîrgueli „*ori de bine, ori de rău*”, cum zice cântecul — și după aste tîrgueli acum „*papa de la Roma e mai mare*”...

Poporul, cum am dovedit alte-dăți, prin toate fazele unației a rămas pasiv; n'a fost amestecat în această afacere.

Este însă clar, că într'atari împrejurări — și mai ales pe timpul lui Petru Aron, care și harnic era și putere împărătească (Maria Teresia) la spate simțea, care cutriera țera numind în tot locul popi, grijind, ca ei să capete porție canonică, loc de biserică,

*) Cine nu vede, că — de ar fi avut Românii ort. episcop și preoți pe acele vremi — puțină urmă ar fi rămas de *sfânta unire*? Iar' pe cel-ce nu ar vedea acesta 'l îndrumăm la istoria brașovenilor (Dr. St. Stinghe: Documente 1901), cari având oameni și bani și sciind se-și aducă preoți, au rămas cu totul neatinși de unație. Durere, nu toți Românii erau cu putere ca Brașovenii, dar' de gândit toți așa au gândit.

**) Veđi Istoria Reșinarilor și a Osnei, unde au fost îndreptate tunuri asupra satelor... (Popea: Vechea Metropolie). Veđi Istoria Poenii, a Seliștei, a Șoimușului român etc. etc., unde popii uniți au fost aduși cu puterile militare — și „tisturile au luat cheia bisericeii și au dat-o popilor uniți”... dar' nu a mers nime la biserică până în anul 1762 luna Ianuarie, când iarăși a venit dl. Fibișcu cu alte tisturi și a dat biserică la popa și la oamenii cei neuniți. (Codicele M. Voilean; Manegăuți; Reunirea etc.)

casă parochială etc., — zic, este clar ca lumina, că acum *ortodocșii*, cari nu mai aveau popiear' cei-ce 'i mai aveau erau fugăriți, — o puseră de mămăligă.

De-și nu era unit *poporul*, popa, chiar ortodocșii fiind, se da de unit, de nu cumva voea să rischeze totul, și după atâtea ani de muncă, aprópe toate satele erau provédute cu popi uniți și bisericele predate acestora; *deci în formă totă țera părea unită*.

Și astfel, — abstrăgând de la faptul mărturisit și de dl. Bunea, că statisticele aceste în prima linie s'au făcut pentru motivul, ca prezentând unația ca un lucru perfect și realizat, scoțând cât mai bine la ivélă numărul mare al popilor și creștinilor uniți, se pótă pretinde pe basa această drepturile promise, — *Blăjenii s'au luat singuri după formă*, ear' după această formă: pro 1. Toți popii ortodocși, cari nu făcără rezistență apertă, erau considerați ca uniți, fiind-că sinodul de la Alba-Iulia primise unirea în numele tuturor; pro 2. cu atât mai vîrtos au fost considerați uniți *cu sat cu tot* acei popi, cari ei înșiși se declarau de atari și astfel în tot locul, unde era atare popă, i-au acățat acestuia sutele și miile de creștini ca *uniți*, pe de-asupra.

În chipul acesta s'au acățat:

1. La 2 popi din Boița	990 creștini.
2. „ 6 „ „ Reșinari	2945 „
3. „ 3 „ „ Sibiel	1400 „
4. „ 9 „ „ Seliște	3600 „
5. „ 5 „ „ Apold	1236 „
6. „ 4 „ „ Poiana	1127 „
7. „ 2 „ „ Șoimuș	455 „

Preste tot deci s'au acățat singur în acele 7 comune de cei 31 popi uniți nu mai puțin, decât 11,753 suflete nevinovate române, dintre cari *un singur suflet, nici-când și nici-barem pe un minut, n'a fost unit*.

Și tot astfel s'a înscris ca total unite alte sute de comune, cari curat ortodocșii au fost și au rămas. Nici când n'au fost uniți și nu sunt nici azi în comunele Iclandul-mare, Egerseg, Nasna, Malomfalva, M. Cristur, Medesfaleu, Corunca, Mușin etc., ca se tăcem de altele, al căror trecut nu 'mi este atât de perfect cunoscut, — cu toate acestea totalitatea locuitorilor români în suma de 2642 de suflete sunt înscrise *unite* în statistica Blăjenilor. Unația însă prin satele aceste s'a marginit la popa, eventual la vr'un țigan pripășit. Ea a durat pentru unele sate, adică pentru acelea cari au primit pasiv pe preotul trimis de la Blaj, de la data morții preotului ortodocșii și venirea celui unit până după anul 1760 când li-s'a dat puțința a 'și cere preot *de-al lor*; — ear' pentru altele, adică pentru acelea cari ca Reșinari, Seliște, Poiana, Șoimușul etc. au făcut rezistență, de la data asaltării și secuestrării bisericilor și a impuneri popilor uniți prin puterea armată, ori prin organele administrative („tisturile vărme-ghieii”), cari trebușore barbare — drept confirmare a proverbului nemțesc: „*Uebermuth kommt vor dem Falle*” — tot în jurul anilor 1750—1760 s'au făcut, până la data când acești popi au fost siliți a 'și lua tălpășița „*nevrend nime a merge la biserică*” adică de regulă după câteva luni, timp de ajuns pentru-ca experimentul *forțării unației* să dea faliment.

Ne este acum de tot clar, cum Blăjenii, având la îndemână forța, făcuseră întrégă țera la aparență unită, dar' mie 'mi este tot asemenea de clar și faptul, că — usând ei de forță și violenție — și-au săpat înșiși grópa, au provocat pretutindeni disgust, ear' în comunele mai puternice și *rezistență*, care apoi s'a făcut mântuitoare legii străbune.

Și iată cum:

Siluirea conștiinței pacinicilor români ortodocși, tunurile îndreptate asupra lor, asaltarea brutală a bisericilor și a moșiilor lor avitice și persecuțiile nespuse de barbare în contra preoților legiuți, persecuții neomenesci, cărora acestia au cădut jertfă cu viața și averea lor*); toate aceste lucruri detestabile n'au putut rămâne lipsite de consecuențele lor naturale. Ele au trebuit să provóce resens și indignațiune nu numai la Români și alți ortodocși — în prima linie la Sërbi, — ci și la toți nepapistații — în primul rînd la Sașii luterani și la Magiarii calvini, — națiuni libere, cari încremeniseră de cutzanța și orbia papistilor.

Efectul acestei indignațiuni generale și a protestelor, cari ajunseră până la Viena și chiar la Moscova, se exprimă foarte limpede în manifestul duios al Mariei Teresiei din 13 Iuliu 1759: „Nisi sponte ad unionem redire volueritis, tolerantiam indulgeamus imo et vestrae religionis episcopum a Nobis iam denominatum”...

Cu duioșie, ca după un lucru ne-succes, se vede silită această împărătesă rom. catolică mai mult de cât papa însuși, a opri în fine siluirea la unație și a da ortodocșilor episcop propriu.

Manifestul acesta constituie punctul de întórcere în spre bine a trebilor și dă lovitura de mórte nu numai statisticelor ticluite la Blaj, ci însași unației, cum se interpretase ea până aci.

Buna veste a străbătut ca fulgerul printre Românii însceninați, că au acum episcop propriu **) Ceealaltă veste a fost și mai bine primită, că nu trebuie să fie *uniți de silă* și nu trebuie să aibă popi impuși lor cu *de-asila*, că greu 'i venea Românului atunci ca și astăzi, se-'i vie popă cine-sci de unde — și pe bietul om să nu-'l întrebe nimeni, de'l vrea, ori de nu'l vrea, numai plata se 'i-o dea...

Și când apoi la 3 ani după acel memorabil decret împărătesc, adică la anul 1762, veniră organele guvernului și întrebară pe Români: *când și cum s'au unit?* și li-se respndea: *nici-căna și nici-cum!* aceste organe, firesce, con-scriseră pe oameni acolo unde se cădea, adică la legea pe care ei o declarau de a lor — nu cum făcuseră uniții de la Blaj. Și astfel se aflară preste 600 mii de Români neuniți, ear' uniții remaseră cu statisticele lor și cu drăia de popi, păstori fără turmă, sau, cum zice dl. canonic A. Bunea „supranumerari, cari făceau serviții de cantori, crâznici, etc.”

*) Veđi cazul preotului Maniu Dobrotă din Poiana, care — fugărit de sbirii unației — a degerat și 'i-a cădut amândouă picioarele, etc. (Reunirea p. 23).

**) Era denumit sërbul Dionisie Novacovici, după el S. Chiriloviciu apoi Nichitici și Adamoviciu....

Astfel stăm acum înaintea faptului *explicat și demonstrat*: cum s'a în-templat acel curiosum, că la anul 1750 uniții stau cu 1/2 de milion, ear' 12 ani mai târziu, când organele guvernului țin scontrarea, se pomenesc cu scândurile goale pe fundul lăzii. Numai popii le mai rămăseseră, erau preste 2000, adică tot la 10 familii unul...

N. Manegutu.

Mărturisiri.

Un cunosătoriu bun al vieții noastre naționale (probabil publicistul de bun nume, Jancsó Benedek) face în numărul de Duminică al ziarului magiar „Budapesti Hirlap” niște mărturisiri vrednice de a fi cunoscute în cele mai largi cercuri, românești și — ungurești. Le reproducem deci, fără nici un comentariu, lăsând aprecierea în grija cetitorilor.

Eată ce scrie ziarul numit:

„Una din cauzele cele mai principale ale pericolului în care se găsește magiarimea din Ardeal, este, că azi-mâne intelectualii români și sași mai tineri vor fi superiori intelectualilor magiari.

Dacă asemănăm pe advocații români din Ardeal cu advocații magiari, din paralela acesta mai că vor ești victorioși Românii.

În Brașov, Blaj și Năsăud sunt profesori calificați în privința științifică, zeloși și însuflețiți cum nu sunt mai altfel nici la școlile de stat secundare ardelenice.

Intră canonicii metropolitului Mihalyi din Blaj sunt mai mulți bărbați de cultură europeană, de cât în capitolul lui Majláth (episcop rom. cat. în Alba-Iulia).

Românii dór' nu fără temei spun, că comitatele locuite de ei, dacă li-ar căde lor în mâni, le-ar provede cu funcționari administrativi mai buni de cât funcționarii administrativi magiari actuali.

Dar' care este cauza, că nivelul inteligenței române se ridică în continuu, pe când despre inteligența magiară ardelenă nu se poate zice acesta? O cauză s'ar pute numi influința acelei vieți fortifiante de școală, pe care o trăește bietul student român.

Tipul vieții studentului român l'am puté reșuma în următoarele:

S'a născut în vr'un sat din Câmpie, sau de la pōla munților. Tatăl său, dascălul sêrac, preotul, sau țêranul valah, îl duce la oraș. Cu el de-odată merge la școală și fiul proprietarului magiar din comună. El (tinêrul român) pōrtă tîndră, mănâncă odată pe zi, pe când conșcolariul său domnișor se îmbracă elegant și se hrănește bine. Dacă întrebă, ți-se răspunde: asta-i așa pentru-că el e Valah.

Cale de-o zi în jurul comunei sale, el a vîzut pretutindeni, că Magiarul e domn și trăește în belșug, Valahul însă e țêran și sêrac.

Dacă întră colegii săi studenți magiari încă se găsește copii sêraci, ei nu flămânzesc, fiind-că stipendiul școlar și „tipăul” îl fac să nu flămânzească. De ce nu se împărtășește și el din binefacerile școlii? Pentru-că e — Valah.

Anii se scurg repede. De la profesorii săi de religie, de la colegii săi mai în vîrstă învață, că el e urmașul gloriosului Traian și că Maghiarii au răpit de la străbunii săi pămîntul acesta iac'asa, dar' ceea-ce a fost odată mare și frumos pe acest pămînt, tōte Românii le-au făcut! Ioan Huniade, regele Mateiu, Paul Chinezu ș. a. au fost Români. Horia și Cloșca n'au fost rebeli, ci martiri naționali. Dându-i-se ocaziunea, o și spune acesta colegilor săi Magiari, cari îl rîd, îi zic nebun, mișel, vrednic de spânzurat, și nu mai vorbesc cu el. Lui nu-i pasă, căci mai bine se simte în căciōră sêrăciōsă dintr'o stradă a suburbiului, unde locuiesc cu 8 sau 10 conșoți.

Mai târziu părăsește Clujul, Aiudul. Se duce la Blaj sau Brașov. Ce deosebire! Cât de bine se simte în aceste centre ale Românilor! Cu cātă pietate ascultă ce-i spun profesorii despre mărirea de odiniōră a Românilor. O, cât de adevărate le află el tōte căte le aude despre tirănia magiară. Cu cātă însuflețire cetesce pe „Mihail Vitézul” de Bălcescu. Incepe să credă, că va veni timpul, când un nou Mihail Vitézul, un al do-

ilea Stefan cel Mare în fruntea a 200,000 de viteji va da năvală în țêră, ca să recucerescă pămîntul răpit și să dea patrie Românilor asupriți. Profesorul său îl face atent la marea operă a lui Barițiu „Istoria Ardealului”. O cetesce întrêgă. Ce registru al păcatelor magiarimei e cartea aceasta, ce cronică vorbitōre a suferințelor românești, a luptelor nobile și abnegate este ea! Se decide să lupte și el și va lupta pentru libertatea națiunii, pentru drepturile limbei sale!

A făcut examenul de maturitate. De dragul științei mai înalte se reîntorce întră Magiari. Vechiul cîntec se repetă. Maghiarii n'au învățat, nu s'au îndreptat de loc. A făcut (Românul) și examenul de stat. Își cercă norocul la administrație. Fișpanul nu-l numesce, adunarea comitatului nu-l alege, fiind-că funcțiunea a fost destinată — în urma înteselor familiare, etc. — colegului său de odiniōră domnișor magiar, de caulificație mai slabă. Ōre de ce este acesta așa? Ca răspuns aude vorba vechiă: fiind-că ești Valah!

Durerea lui individuală o generalizează, o ridică la rangul de gravamen social și politic. Prigonit se simte cel ce în țêra acesta nu se pōte feriți, fiind-că e Român. Acum sau emigră în România, sau devine advocat aici acasă. În cazul din urmă adună avere și devine agitator politic... Românimea azi nu numai ca massă, ci și ca element cultural pîtrunde neînterupt nu numai în văile locuite de Magiari, ci și în orașe.

Acest curent progresiv nu se opresce de sine. Piedeci nu-i va puté pune nici societatea magiară ardelenescă în descompunere.

Cine l'ar puté opri, dacă nu acțiunea culturală politică a statului național magiar? Esistă însă o astfel de acțiune culturală politică? Și dacă esistă, este ea destul de tare, destul de conștientă în faptele ei?

Combaterea proselitismului.

Disertațiune, citită în conferența preoțescă din tractul Solnocului la 30 Novembre 1901, de preotul Nicolae German.

(Urmare.)

Din înalta chiamare a preoților de a conduce turma cuvîntătoare la pășunile mîntuitorie ale adevărurilor de credință și de moralitate, urmēză datorința lor cea mai sfîntă, de ași câștiga știința necesară și a se perfecționa în aceea, din zi în zi, pentru-că fiind dîșii lumina lumii, după cuvîntul Domnului, cum vor lumina dacă ei înșiși vor orbeca în întunerecul nesciinței, și cum va da feșnicul vedere dacă lumina din el nu va fi aprinsă? Iată ce zice sfînta scriptură: „Buzele preotului vor păzi știința”.

Acel preot care e lipsit de această știință și nu se silește a-și lărgi cunoștințele și prin urmare a studia cu fundament principiile și dogmele de credință, e tocmai ca soldatul fără arme.

Singură știința este arma care ne scōte din ghiarele dușmanilor, singură știința este lampa magică, prin care ni-se luminează cărările vieții, ca să cunoșcem adevêrul și să nu umblăm în întuneric.

Păstoriul sufletesc în continuu trebuie să studieze, căci pururea are lipsă de armele științei, pururea trebuie să-și cultiveze turma, căci și pămîntul cât de bun se fie, totuși necultivat produce numai — spină și polu-midă, ear' sfîntul Ioan Gură-de-Aur ne spune: „Dumnezeu pentru aceea ne-a ales pe noi, ca să fim ca niște luminări și învățători ai celorlalți, și ca să petrecem pe pămînt ca niște îngeri” (Chrysostom H. 10, în ep. ad. Timoth).

Iată deci necesitatea studierii cu fundament a adevărurilor și principiilor religiei ortodoxe, la care nu trebuie să ne îndemne numai ocaziunea, ci înșaiși sfînta scriptură ne impune.

Nu numai pentru a combate proselitismul e de lipsă studiarea, ci în tōte privințele numai folos ne aduce, căci: științele ajută desvoltarea tinerețelor, ușurează, mîngăie, desfășeală bētrănēțele, ne înșoțesc în călătorie, dorm cu noi și sunt nedespilate de ființa noastră în tōte referințele și împrejurările, ca amicii cei mai sinceri și mai prețioși ai nostri, în tot decursul vieții noastre (Cicero).

Înțeleptul Sirach ne spure; „Comoră de aur este învățătura și mîrgăritariu de

preț mare”, ear' Montesquieu vorbind despre știință zice: „Studiul mi-a fost remediul cel mai puternic în contra disguestului de viēță; nici-odată n'am avut vre-o supêrari, care să nu o fi risipit un ceas două cu cetitul. Acesta o înțelege și Măntuitorul Christos cînd zice: „Omul nu trăește numai cu pîne”.

Dumnezeu așa a creat pe om, că pururea tinde spre știință, cātă perfecțiune, însă nu le găsește nime de a gata, ci se dobîndesc prin muncă necontenită.

Iată deci însemnatele roduri ale științei, respective ale studierii; pe cînd un om fără studiu nu se bucură de aceste așa zicēnd divine favoruri. Iată ce zice Metropolitul Antim despre un om lipsit de cultură: „Nu e sêrac cel-ce n'are tată, ci cel-ce n'are învățătura”, ear' înțelepciunea lumii ne spune: „Omul prost tot de necaz a fost”. Pe lîngă tōte acestea preotul lipsit de știința fundamentală a adevărurilor și principiilor de credință ușor va vătămă dogmele credinței și prin urmare vaza bisericii și a lui proprie, pe lîngă că în fața proselitismului nu va fi în stare să reziste cu puterea recerută unui părinte la apêrarea fiilor săi, ear' Măntuitorul despre un astfelu de preot zice: „Pentru-că ai lăpădat știința, și eu te voi lăpăda pe tine, ca să nu preoțesci mie (Osie IV. 6).

Și să nu fie nime de credință că numai în școală se câștigă știința! — Nu! — Iată ce zice proverbul: „Științele sunt uși — ear' cheile lor sunt cercetările”, ear' Fenelon ca prima și cea mai de frunte ocupațiune a sa pune studiul, căci zice: „N'am de cât o singură afacere: de a mă studia, de a mă adēnci în sufletul meu și peste tot de a mă învinge, pentru a mă face vrednic de a ajunge la adevêr”.

Calea pe care ar puté ajunge fie-care preot la cunoștința fundamentală a adevêrilor și principiilor de credință ar fi:

- 1) fie-care preot se poședă baremi un manual din fie-care ram al științelor teologice, și
- 2) prin înființarea de biblioteci atît tractuale cât și parohiale;
- 3) prin apariția unei foi de conținut curat bisericesc.

Făcēnd astfel, preotul se va perfecționa și apoi ușor îi va fi să apere de lupii ce voesc cu ori-ce preț a-i răpi turma.

Tōte acestea dau deplină dovadă, că știința, studiul formēză cel mai puternic scut contra proselitismului.

II. Crescerea tinerimei în spiritul confesional. Catechisațiunea.

Ființele se nasc în imperfecțiune fizică și morală precum cu înclinări și calități moștenite, ear' în cursul vieții sunt supuse împrejurărilor și mediului în care se desvōltă.

Una dintră aceste ființe este omul și aceste calități la om se manifestēză prin diferință de temperament, vederi, cum și prin modul de cugetare chiar și întră fi de aceeași pîrinți. Cu astfel de caractere și vederi variate a fost și este imposibil a ajunge la mărețele ideale pe cari le propagă biserica ortodoxă și la înaltele scopuri ce societatea omenescă de azi urmărește.

Pentru a aduce în echilibru aceste divergențe de temperament, de idei și cugetări, avem neapărată lipsă de educațiune în genere, ear' în special pe terenul bisericesc de educațiune morală.

Singură educațiunea este puterea care pe om îl moralizează în mod organic, îi modifcă instinctele rele, îl umanizează.

În timpurile primitive, cînd omenirea era scutită de luptele provocate azi de nevoile zilnice, și societatea se estindea numai până la marginea cercului strîns familiar, al cărui cap era și preot, — și părinte și stăpîn, educațiunea familiară era suficientă. Astăzi însă, cînd interesele particularilor sunt strîns legate de interesele generale ale societății, cînd știința a pătruns o însemnată parte din misteriiile naturii, nu mai merge cu educațiunea întăiu, și peste tot diferită după anumite familii; ci trebuie să ne nutrim cu educațiune solidă basată pe morală creștină și pe vastele experiențe ale veacurilor.

Educațiunea morală e recunoscută de societatea modernă pe tōte terenele ca prima condițiune de înaintare și putere, atît la indiviți singuratici cît și la popōre întregi.

Prin educațiunea morală reușim a câștiga perfecțiunea internă, egalitatea în principii și unitatea în gîndiri. Educațiunea morală

este puterea, scînteia divină, care conduce pe creștin aici pe pămînt la perfecțiune și fericire, ear' dincolo de mormēnt la viēță eternă.

Prin educațiune se imputinează numărul criminalilor și prin urmare ajută guvernelor de a păstra ordinea publică; „Și dacă s'ar delătura educațiunea, ce mijlōce ar mai rămānē”? esclamă un mare politician. Ar rămānē torturile, baionetele, temnițele etc. Pe calea edacațiunei omul se face mai prudent, mai pactic, mai bun.

Prin educațiune morală se insuflă în creștin simțul religios ce azi este atît de decădūt, ear' creștinul pîtruns de acel sacru simț e constant în credința sa, pe cînd omul lipsit de educațiune și prin urmare nepîtruns de simțul religios, e un om pierdut, ușor de vînat, care cu înlesnire se pōte anihila.

Prin educațiune morală, adică prin catechisațiune, se desvōltă energie în inimă cultura religioasă, ear' cu ajutorul culturai religioase putem da direcțiune decisivă voinței noastre.

„O națiune care progresēză în știință și dă îndêrēt în morală, mai mult regresēză de cât progresēză” zice Aristotel, ear' Sta scriptură despre un popor needucat moralicesc zice: „Că inima poporului acestuia s'a îngroșat, urechile lor sunt grele la auz și ochii lor și-i-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și să înțelēgă cu inima și să se întōrce și eu să-i vindec (Mat. XIII 15).

(Va urma).

NOUȚĂȚI

Hiotesirea părintelui Gan. Duminecă Înaltpreasănția Sa metropolitul nostru Ioan a hiotesit protopresbiter pe părintele Vasile Gan, ales și întărit protopop al tractului Lupșu.

† Alexandru Lupășcu. Cu vie pîrere de rēu înregistrăm încetarea din viēță a lui Al. Lupășcu, președintele consiliului de administrație al Creditului fonciar urban din Bucuresci. Muncitor harnic și devotat bisericii publice, Al. Lupășcu a desfășurat multă energie în tōte înaltele funcțiuni ce a ocupat, și a lăsat pretutindeni frumoșe amintiri. Fost prefect, fost membru al Înaltei curți de comp-turi, fost membru al desființatei administrațiuni a domeniilor și pădurilor Statului, deputat și senator în mai multe legislaturi, vicepreședinte al Camerei, cassar al societății „Transilvania” preste trei zeci de ani, unul din întemeietorii societății pentru învățătura poporului român, el pōte servi de pildă prin bogata-i activitate și zelul cu care a servit. În decedatul am pierdut un bun cunoscătoriu și energetic apărătoriu al dreptei noastre cauze naționale.

Congresul Ligei. „Liga pentru unitatea culturală a Românilor” își va ține congresul anului curent în cursul lunii Maiu în Bucuresci. Pentru statorirea programului comitetul central al Ligei a ținut ședință Dumineca trecută.

De la reuniunea meseriașilor. Joi s'a ținut la reuniunea meseriașilor români din Sibiu a patra ședință literară, împreună cu cîntări, declamări și cetiri. Corul reunit, instruat și dirijat de învățătorul Candid Popa, a cîntat „Marșul economilor” și „Imnul unirei”, ear' dintră membrii reunitii: Eugenia Roman a declamat poesia „Ideal” de Coșbuc (primul debut al tinerei membre), George Moga a cetit noveleta „Ac și ată”, dșōra Apolzan a cîntat doina „Măndră, dragostile noastre”, dna Roșca a cetit tractatul „Educațiunea temecăscă” de Eleneora Tănăsescu (Slavici) cu cele „12 porunci” pentru femeia română, dșōra Vintilă a declamat poesia „La oglindă” de Coșbuc, E. Prelipcean a declamat anecdota „Solomon ungureșc” de Speranță, ear' G. Moga a cîntat romanța „Pescarul”. Toți debutanții s'au achitat de rolul lor conșciențios și spre generală plăcere și mulțămire, contribuind cu mult zel la reușita seratei. Înainte de începerea programului măestru tēplariu Victor Preda din Avrig — membru nou al reunitii, a istorisit momente mai însemnate din viēța sa de ucenic în atelierul tēplariului Vasile Popovici din Brașov, apoi din călătoriile sale în străinătate, relevând inovațiunile ce se fac în alte părți în privința măsuritului. A propōs la această presidentială reunitii sulevănd însemnatul eveniment al zidirii catedralei, atrage asupra lui atențiunea meseriașilor, îndemnându-i să se intereseze de el, în interesul și folosul moral și material al lor propriu.

Cum aflăm, în curēnd reuniunea meseriașilor nostri se va produce cu o piesă teatrală și concert.

M. Sa Francisc Iosif I. — la Budapesta. Luni (28 April st. n.) M. Sa împăratul și rege al nostru *Francisc Iosif I.* va sosi la Budapesta, unde împreună cu curtea regală va rămâne o lună de zile. În 6 Maiu va deschide sesiunea delegațiilor, iar în 13 Maiu va fi mare recepție la curte. În prima jumătate a lunii viitoare M. Sa va ține revistă asupra garnisiei din Budapesta; în 25—27 vor fi mari prânzuri de curte, la cari vor fi invitați și membrii delegațiilor. Petrecerea M. Sale în capitala ungară la 10 Maiu va fi întreruptă pe 2—3 zile, când M. Sa va merge la Viena să asiste la cununia arhiducesei Maria Cristina cu prințul Salm.

De la Academia Română. Cetim în ziarele din București, că Academia Română a decernat următoarele două premii: Premiul Statului „*Lazăr*”, de 5000 lei, domnului Dr. *Urechii*, pentru opera sa „*Noue elemente de igienă*”.

Premiul „*Năsturel*”, de 4000 lei d-lui *I. Mihaly*, membru corespondent al Academiei, pentru opera sa „*Diplome maramureșene din secolul XIV și XV*”.

Academia a mai numit membri corespondenți pe dl Dr. *D. Grecescu*, profesor la facultatea de medicină, în secțiunea științifică, și pe dl *Anghel Demetrescu*, în secțiunea literară, pentru meritele lor științifice și literare.

Incendiu în București. Pe urma unei explozii de benzin s'a aprins Vineri hotelul „*Concordia*” din București și a ars până în temelii. Paguba e de câteva sute mii de franci.

Masa ucenicilor. În sedința literară de Joi a reuniunii meseriașilor români din Sibiu s'a slevat din partea presidentului acelei reuniuni o idee pe cât de umanitară, pe atât de vrednică a-și avea cât mai curând întrupare. Indemnând de experiențele făcute cu prilejul întreprinderilor sale pentru a plasa pe băieții români la diferite meserii, când cu durere a trebuit să afle, că maeștrii pun tot mai grele condițiuni pentru primirea de învățăcei — susținere completă de la părinți, cum și solvarea diferit-lor taxe, dând maeștrul exclusiv numai instrucțiunea, — a slevat ideea, că societatea română ar face o faptă dintre cele mai nobile — și mai naționale — dând mână de ajutoriu la înființarea unei mese a învățăcelor meseriași, la care acestia cel puțin hrana de lipsă se o aibă regulat. Luorul nu e nici nou, — căci avem deja model masa învățăcelor sași, avem a învățăcelor români din Brașov, susținută de „Asociațiunea pentru spriginirea învățăcelor și sodalilor români, — dar” nu e nici greu de realizat. Dacă cele aproape 100 bănci românești ar da câte o sfîrmitură din venitul lor anual pentru înființarea acestei mese, și dacă Românii dotați cu stare bunicică materială și-ar aduce a minte și de bieții învățăcei meseriași — de la cari așteptăm să formeze la timpul său clasa de mijloc a societății române, — sigur că în curând am pute sărbători inaugurarea mesei învățăcelor meseriași ai nostri. Cât pentru spriginul femeii române, care la toate întreprinderile umanitare și-a dat și-și dă cu atâta drag valorosul concurs, suntem siguri că nu va lipsi nici de la această întreprindere. Cei chemați să facă deci demersurile, pentru-ca ideea trup să se facă.

Șapte oameni arși de vii. În o tipografie din suburbiul Hackney al Londrei s'a escat zilele trecute un incendiu, care cu rapiditate înfiorătoare a cuprins în flăcări tot stabilimentul; un bărbat, două femei și patru băieți, din personalul tipografiei, și-au aflat morțea în văpaia focului.

Un miliard de minute. Mercuri (30 April st. n.) e zi însemnată. La 10 ore înainte de amiază se împlinește un miliard de minute de la nașterea lui Christos. Anume: în 1901 se împlinește 693,865 zile + 460 zile visecte = 694,325 zile de la nașterea lui Christos. De la miezul nopții de 31 Decembrie 1901 până la miezul nopții de 29 April 1902 sunt 119 zile, deci de la nașterea lui Christos până la 29 April (la miezul nopții) au trecut 694.444 zile, cari corespund la 16,666.666 ore sau 999,999.360 minute. De la miezul nopții din 29 April până la 10 ore 40 minute din 30 April mai trec 640 minute, și astfel Mercuri (30 April) la 10 ore 40 minute se împlinește un miliard de minute de la nașterea lui Christos. — Din acesta și poate închipui cetitorul: ce enormă sumă reprezintă un miliard.

Regele Abisiniei — la Petersburg. Negus-negesti (regele regilor), cum se intitulă *Menelik* regele Abisiniei, cel care în 1896 așa cumplit bătuse oștile italiene în Eritrea (deosebi în nenorocita bătălie de la Adua), în cursul lunii August va face vizită la Petersburg. Secretariul său, *Iosif Ato*, se află deja în Petersburg pentru a face pregătirile de lipsă.

Calătorie de studiu. Cum cetim în „*Candela*”, profesorul de la universitatea din Cernăuți, protoiereu Dr. Teodor Tarnavski, și consilierul consistorial (asesor) Alexandru Manastyrski, au plecat, peste București și Constanța, la Constantinopol, unde vor petrece sfintele sărbători ale Învierii, iar de acolo vor merge la Muntele-Athos. Cu această ocazie numiții vor scruta și bibliotecile din numitele localități.

Dar pentru biserica din Deva. În scopul renovării bis. gr. ort. rom. din Deva au contribuit la mâna subscrisului următorii: 1. Dna Aurelia Dr. Al. Hosszu-Longin născ. Dr. Petco din Deva, 20 cor., 2. Dl Dr. Alexandru Hosszu-Longin adv. în Deva 100 cor. 3. Dl Dr. Gavril Suciu adv. în Hațeg 20 cor. Total 140 cor.

Primescă marinimoșii donatori sincere mulțămiri. Bunul Dumnezeu să le răsplătească creștinșca faptă. În numele com. bisericesci. Deva, 8 Aprilie 1902. *G. Romanul*, proto-presbiter.

Represalii meritare. În numărul 30 al ziarului nostru am fost dat știre despre circularul episcopului rom. catolic din Viena, prin care bigotul episcop soma pe preoții de sub jurisdicțiunea sa să grijă de copii rom. catolici, ca nu cumva să cerceteze școle ce stau sub conducerea preoților ortodoxi, „cari călbezesc (inficieză) sufletul și inima copiilor”. Drept răspuns la acesta guvernul rusesc a expulsat pe episcopul. Curia romană însă — uitându-și că biserica unui mare imperiu ortodox, al cărui domitoriu încă e ortodox, nu poate fi așa ușor batjocorită de bigotismul papistăesc — a dat ordin episcopilor din *Koeno* și *Zitomir* să iie și ei poziție contra bisericii ortodoxe și să interzică credincioșilor lor de a asista la servicii divine ortodoxe. Și-a sfedit-o însă Curia romană, căci drept răspuns guvernul rusesc a interzis aristocraților poloni colecta inițiată în scop de a face papei cadou iubilar, ear’ censura rusescă a interzis publicarea enciclicei papale.

Vulcanul Etna (din Sicilia), cum arată cercetările profesorului *Hannibal Ricco* din Roma, scade mereu. Pe când în 1864 piscul cel mai înalt — ostic — al muntelui era de 3312 metri, în 1900 era numai de 3278 metri. Causa scăderii e, că craterul principal nu e în funcțiune deja de mai mulți ani și numai cele secundare varsă lavă, prin ce craterul se cufundă mereu și astfel muntele perde din înălțime. Conform măsurărilor profesorului Ricco, scădemântul e de un metru pe fie-care an.

Mulțămită. Subscrisul rog pe toți stim. amici și cunoscuți, cari din incidentul trist al mutărei la cele eterne a iubitei mele soții și mamă a cinci orfani minorenți, *Ana Ciuca născ. Moldovan*, au binevoit a-și exprima participarea la durerea-mi adâncă și a mă încuragea la greaua luptă ce mă așteptă, să binevoiască a primi, pe acesta cale, cea mai sinceră mulțămită. Mocui la 8 April 1902. Amar cercatul soț *Simeon Ciuca* paroch gr.-or.

Nr. 12—1902.

Concurs.

Direcțiunea despărțământului Bistrița al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” eserie concurs pentru:

I. Un premiu de 20 corone în aur, care se va conferi celui proprietariu român de pe teritoriul despărțământului, care va arăta cel mai frumos sporiu relativ, făcut în ramul pomăritului în cei 3 ani din urmă socotiți până la expirarea concursului.

II. Un premiu de 20 corone în aur, care se va conferi celui proprietariu român de pe teritoriul despărțământului, care va arăta cel mai frumos sporiu relativ, făcut în ramul stupăritului în cei 3 ani din urmă socotiți până la expirarea concursului.

III. Un premiu de 20 corone în aur, pentru o disertațiune din ramul economiei, ce e a se ceti în adunarea cercuală din anul acesta și se va afla mai bună.

Au să dovedescă prin certificat dat de agentura comunală a Asociațiunii, sau dacă în comună nu ar fi agentură, prin certificat dat de primăria comunală și văzut de preotul local:

Concurenții la premiul I: numărul pomilor, soiul lor, mărimea teritoriului de cultură și că sporiul în pomărit l'a făcut concurentul;

Concurenții la premiul II: numărul stupilor, felul coșnițelor și sistemul, descrierea stupinei și că sporiul în stupărit l'a făcut concurentul;

Concurenții la premiul III: au să serie lucrările legibil numai pe o față a hârtiei

să le înainteze anonim provădute numai cu o devisă și cu un plic cu aceeași devisă, în care va fi numele și adresa autorului. Luorările se vor examina de o comisiune de 3 designată de comitetul cercual.

Petițiile instruate cu certificat, cum și disertațiile sunt a se înainta la subsemnatul secretariu al despărțământului până la 10 Iunie n. 1902, cele sosite mai târziu nu se vor considera.

Decernarea premiilor va hotări-o comitetul cercual, ear' conferirea se va face în adunarea cercuală de est timp.

Bistrița. 10 Aprilie 1902.

Direcțiunea despărțământului.

Dr. Gavril Tripon vice-president. Dr. Victor Onisor secretariu.

Revistă bisericescă.

Cum are să se facă ungerea cu sfântul mir și ce însemnătate are ungerea acesta? Ungerea cu sfântul mir are să se facă în semnul crucii, și anume la toate părțile mai însemnate ale corpului, în special — după formularul întrebunțat la biserica cea mare din Constantinopol — la frunte (în unele părți ale bisericii orientale se află datina de a unge fruntea de trei-ori, celelalte membre ale corpului numai odată), la ochi, la urechi, la nări, la gură, la piept, la mâni și la picioare. Cu privire la numărul părților trupului, cari au să fie unse, dăm de o diferință între raporturile atîngătoare de chestia acesta, cum și între singuraticile manuscrise. După *Ciril din Ierusalim* (cat. III. myst. n. 4) b. o. neofitul se ungea la frunte, la urechi, la nări și la piept. *Sinodul II. ecumenic* earăși prescrie în canonul 7, ca cel botezat să fie uns la frunte, la ochi, la nări, la gură și la urechi, ceea-ce prescrie și *sinodul al VI. ecumenic* sau trulan, în canonul 95. După manuscrisul *Cryptoferratense Falascae* (sec. XIII) neofitul are să fie uns la frunte, la ochi, la nări, la gură, la urechi, la piept și la mâni. După alt manuscris (sec. XIV. din mus. Rumianzew Nr. 472) earăși la frunte, la piept, la nări, la pîntece și la rărunchi. Asemenea diferințe aflăm și în alte manuscrise ale euhologiiului. Cum vedem deci, praxa în privința acesta — nefind fixat numărul părților trupului ce au să fie unse, cu privire la efectul sacramentului — nu era una și aceeași la toate bisericile și nu este pretutindeni aceeași nici în timpul present. Cât privește însemnătatea ungerii singuraticelor părți ale corpului, *Ciril Ierusalimiteanul* zice în privința acesta: „Și ați fost unși mai întâiu la frunte, ca să s-așăți de rușinea care omul cel dintăiu ca călcătoriu al poruncii în tot locul o purta cu sine, și pentru-ca voi cu fața deschisă să priviți mărirea Domnului ca în oglindă (II. Cor. 3, 18). După aceea la urechi, ca să căpătați urechi cari ascultă misterele Domnului Apoi la nări, ca după ce ați primit ungerea dumnezească, să diceți: A lui Christos bună mireasmă suntem lui Dumnezeu întru cei ce se mântuiesc (II. Cor. 2, 15). După aceea la piept, pentru-ca, îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății, să puteți sta în contra meșesugirilor diavolului (Efs. 6, 11) După ce v'ați învrednicit de acesta s. ungere, vă numiți creștini, devenind prin renascere în adevăr ceea-ce însemnă numele acesta. Căci mai înainte de ce v'ați învrednicit de acest dar, încă nu erați demni de acest nume, ci așașicînd ați fost în cale la el, pășind înainte, spre a fi creștini (cat. III. myst. n. 5).” — Din „*Candela*” Nr. 4

Cărți și reviste.

În *Tipografia archidieceană* a eșit de sub tipariu **Liturgiierul** (cu litere latine) revizuit și retipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale dlui *Ioan Metianu*, arhiepiscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocașionale din liturgierul vechiu și număröse îndrumări tipicale pentru toți slugitorii la altariul Domnului, precum și „Rându-ela chemării Duhului sfânt”, reclamată

din mai multe părți. Se estinde pe 42 côle de tipariu și se presentază și din punct de vedere tehnic că o carte ce face cinste tipografiei archidieceane. Se poate procura de la *Librăria archidieceană din Sibiu* (Nagyszeben). Preț: broșat cor. 6 —, legat cor. 8 —.

Candela, fôie bisericescă-literară, redactată în Cernăuți, de profesorul de universitate Dr. Emilian Voiutski și de consilierul consistorial A. Manastyrski, cu concursul mai multor preoți din archidieceasa Bucovinei, pe luna Aprilie (fasc IV) a apărut cu următorul sumariu: „*Vișea patriarhilor*” (studiu relativ la istoria biblică a Testamentului vechiu), de Dr. Vasile Tarnavski; „*Cartea Job*”, tradusă și explicată după textul masoretic, de Dr. Isopescu; „*Cercetarea bolnavilor din punct de vedere pastoral*”, de preotul V. Iliuț; apoi notițe și știri de interes bisericesc.

„*Candela*” apare în fascicoli lunari și costă 8 corone pe an.

„*Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub corónă ungară*”, — volumul I. de *T. V. Păcățian*, și se trimite imediat celor-ce doresc să o aibă. Prețul unui exemplar broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 bani. Se poate procura de la autorul în Sibiu, ori prin librăria archidieceană.

Au eșit de sub tipariu în ediții noue emendate și augmentate, și se află de vîndare în *Librăria archidieceană* următoarele cărți de școlă:

1. *Istoria biblică* cu ilustrațiuni și cu o chartă a Palestinei, pentru școlele medii inferioare și școlele civile, de *Dr. Ilarion Pușcariu*, Archimandrit. Prețul broșat 1 cor. 10 fileri.

2. *Manual de istoria bisericescă* pentru școlele medii și comerciale, în două părți, a) *Istoria bisericescă generală* și b) *Istoria bisericii ortodoxe române* de *Dr. Ilarion Pușcariu*, Archimandrit. Prețul, broșat, 2 corone.

Din public.*)

Dare de sémă și mulțămită publică.

Spre scopul edificării bisericii gr. ort. din parochia Craiva, protopresbiteratul Albe-Iulie în urma rugării apărute deodată cu darea, de sémă și mulțămită publică din Nr. 24 al ziarului „*Tel. Rom.*” din a. c. au mai sosit la acest oficiu până la datul de față, următoarele sume: Mogos-Măgăligani prin parochul Vasile David 922 cor. Finteușul-mare prin parochul Stefan Dragos 4 cor., Ciceu-Poeni prin parochul Alexandru Sighiarteu 310 cor. Cubleșul-Român prin parochul Vasile Fărcaș 478 cor., Măgina prin parochul Candin Suciu 2 cor., Păclișa de la parochul Nicolae Cado 4 cor., Tibru prin parochul Alexe Neagoe 15 cor., Benic parochia gr. cath. prin parochul gr. cath. Amos Frâncu 17 cor., Dânc prin adm. parochial Vasile Fărcaș 320 cor.

Primescă deci atât onorații Domni parochi ca colectanți cât și generoșii contribuenți ferbinta noastră mulțămită pentru marinimósele contribuiri spre scopul ridicării sântului lăcaș. Aște și răsplăta și mângăiere sufletescă la Părintele luminilor, unde este tot darul cel de sus.

În numele poporului gr. ort.

Craiva, la 8 April 1902 v.

Ioan Morușca paroch gr.-or. român.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu primesce răspunderea.

Posta redacțiunei.

„*Rol și importanță*”. Nu se poate publica. E greșit fondul. Nu putem aproba vederea, ca de sus să vină recomandatie pentru a fi cineva ales în corporațiunile noastre bisericescșcolare, sau în cele comunale. Fie-care caute, ca prin vrednicia sa să ajungă la popularitate și la încrederea poporului, și atunci va fi ales.

Nr. 5848/1902 mag.

[55] 1—1

Publicațiune.

În sensul articolului de lege din 1885 și a ordinațiunii de executare a acestei legi dată sub Nr. 45,055/1885, prin acesta se aduce la cunoștința proprietarilor de pământ de pe hotarul Sibiului, că comisiarii r. catastral de estimare G. Ioan Festetics sosesc în 2 Mai a. c. în Sibiu, în scopul pregătirii nouelor operate cadastrale de lipsă la fața locului după executarea comasării, și că proprietarilor de pământ le stă în bună voie să îngrijescă pentru reprezentarea intereselor lor la măsurarea locală.

Sibiu, la 17 Aprilie 1902.

Magistratul.

Nr. 205/902

[50] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **protopresbiter** în tractul protopresbiterial al **Iliei**, devenit vacant prin întărirea protopresbiterului actual **Avram P. Păcurariu** de protopresbiter al tractului de nou înființat al **Hunedorei**, pe baza înaltului ordin consistorial dto 14 Ianuarie a. c. Nr. 430 Plen. se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) Venitele din parochia centrală M. Ilia fasonate în cota B., pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat; b) Dotațiunea protopresbiterială satorită prin concludul sinodului arhidiececan din 21 Aprilie 1900 sub. Nr. prot. 116. în sumă de 1000 corone, din care 400 corone se solvesc din fondul general administrativ al arhidiecesei, ear' 600 corone din fondul protopresbiterial; c) Taxele pentru visitațiunea canonică odată pe an, accidentii, esmisiuni și asistări la examene.

Reflecții cu cualificațiunea normată prin § 53 al Stat. organ și concludul congresului din 1888 Nr. prot. 111 au așă înalta cererile lor concursuale instruite conform

normelor în vigore la Preaveneratul consistoriu arhidiececan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopr. al tractului **Iliei**, ținută în Ilia la 9/22 Martie 1902.

Avram P. Păcurariu

președ. prot. adm.

Ioanichiu Olariu
notariu comit.

Nr. 5643/1902

[54] 1—1

Publicațiune.

Pentru asigurarea zidirii de nou a podului Nr. 6 aflătoriu pe drumul municipal Sibiu—Noerich între km. 4—5 se va ține în 30 Aprilie 1902 la 10 ore a. m. în sala cea mică de ședințe din palatul comitatens o pertractare cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt provocați să și subțernă ofertele referitoare la întreprinderea efectuării acestei lucrări până la 9 ore a. m. a zilei ficsate la vice-comitele comitatului. Ofertele intrate mai târziu nu se vor considera. Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și provădute cu vadiul de 5% computat după suma preliminară cu 10,000 corone.

Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. din Sibiu în orele de oficiu.

Sibiu, în 16 Aprilie 1902.

Pentru vice-comitele:

Stroia

protonotariu.

Nr. 5146/1902

[55] 1—1

Publicațiune.

Pentru asigurarea reparării podului Nr. 11 aflătoriu pe drumul municipal Cornățel—Săcădate—Brad se va ține în 30 Aprilie a. c. la 10 ore a. m. în sala cea mică de ședințe din palatul comitatens o pertractare cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt provocați să și subțernă ofertele referitoare la întreprinderea efectuării acestei lucrări până la orele 9 a. m. din ziua ficsată

la vice-comitele comitatului. — Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și provădute cu vadiul de 5% computat după suma preliminară cu 1148 cor. 56 fl. Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. din Sibiu în orele de oficiu.

Sibiu, în 16 Aprilie 1902.

Pentru vice-comitele:

Stroia

protonotariu.

Douăsprezece
Cântece de școlă

pentru două și trei voci egale

de
Timotei Popovici

prof. de muzică la seminarul „Andreian”.

Caetul I.

se află de vânzare în Editura Librăriei Arhidiececane cu prețul de 50 fl. plus porto 6 fl. eară recom. 45 fl. se mai pot procura și de la Tipografia și Librăria diecesană Caransebeș, Librăria I. Ciureu, Brașov, Tipografia A. Todoran Szamos-Ujvár, Tipografia și Librăria seminarului gr-catolic Blaj și la Tipografia și Librăria H. Pardini Cernăuți (Bucovina).

La **Librăria Tipografiei Arhidiececane** se află de vânzare: **Uniunea Românilor din Transilvania** cu biserica rom.-cat. sub împăratul Leopold I. de Dr. theol. George Popoviciu, C. 2-50 **Din romanul unei vieți**, de Stefan Braborescu 1— trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

In **Tipografia arhidiececană** a apărut:

ACAFISTUL

Preasăntei

Născătoare de Dumnezeu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxariu pentru tot anul și Pășchalie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat . . . fl. — 85
jumătate pânză . . . „ 1.05
în piele roșie . . . „ 1.25
Ediția fină în piele neagră . . . 2.—
piele chagrin „ 2.60
în mătase „ 3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei arhidiececane,
Sibiu.In **préjma esamenelor!*** In **préjma esamenelor!**Scrisori de examen
(propise)

pentru scrierea **română, germană și dictando** tipărite în **Tipografia arhidiececană, în coloare vână, pe hârtie forte fină, mărime 24/31 cm.**

Prețul: de bucată 2 fl.; 100 bucăți 1-30 cor. și porto postal.
Comandele din afară se execută imediat.

Librăria tipografiei arhidiececane

ICÓNE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn séu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă **prețurile cele mai moderate** ofere:

Librăria Tipografiei arhidiececane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

IV.

Archangelul Mihail

„ Gavriil

Apostol ori-care

Domnul Christos

Iisus în muntele Maslinilor

Sfântul Dumitru

Sfântul George

Ilie Prorocul

Ioan în pustie

Sfântul Nicolae

„ Simeon

„ Andrei

Evangelistul Ioan

„ Luca

„ Marcu

„ Mateiu

Prorocul Zacharia

Apostolul Iacob

„ Filip

I.

Adormirea Maicei Domnului

Bunavestire

Nașterea Domnului Iisus Christos

Fuga la Egipt

Iisus în biserică de 12 ani

La nunta din Cana

Iisus pe mare

Invierea lui Lazar

Schimbarea la față

Răstignirea lui Iisus Christos

Punerea în mormânt

Invierea Domnului

Înălțarea — Florile

Tăierea împrejur

Nascerea Maicei Domnului

Pogorirea Duchului sfânt

Nascerea sftului Ioan Botezătorul

Grigorie, Vasilie și Ioan

Adormirea sfintei Ane

Aflarea capului sf. Ioan Botezător.

II.

Iisus pe Cruce

Înălțarea sfintei cruci

Ilie prorocul în carul de foc

Tăierea capului sfântului Ioan

P. Grigorie teologul

Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului

Constantin și Elena

Sfântul Dumitru călare

Sfântul George „

Maica Domnului

Petru și Pavel

Archangelii Mihail și

Gavriil

P. Ioan Gură de aur

PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icóne din Grupa IV.				
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.				
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100
fórté fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	33-60	42—	56—	70—
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50—	72-50	23-10	25-90	40-60	49—	65-80	20-30	23-10	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icóne pictate pe pânză. — Icóne pictate pe lemn costă cu 10% ear' pe tinichea cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ține vor costa cu prețul metalului întrebunțat **mai mult**.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiunile cele mai favorabile.